

דפי נוסחאות לבחינת הגמר (נוסחאות עם רקע אפור לא רלוונטיות ל 2024)

חלק א: סטטיסטיקה תיאורית

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} \quad ; \quad \bar{x} = \frac{\sum_i x_i \cdot f(x_i)}{n} \quad ; \quad MR = \frac{x_{\max} + x_{\min}}{2} \quad \text{מדדי מרכז:}$$

מדדי פיזור:

$$s_x^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2}{n} - \bar{x}^2$$

$$s_x^2 = \frac{\sum_i (x_i - \bar{x})^2 f(x_i)}{n} = \frac{\sum_i x_i^2 f(x_i)}{n} - \bar{x}^2$$

$$s_x = \sqrt{s_x^2}$$

טרנספורמציות: אם $x' = b \cdot x + a$ אזי:

$$Mo' = b \cdot Mo + a \quad , \quad Md' = b \cdot Md + a \quad , \quad MR' = b \cdot MR + a \quad , \quad \bar{x}' = b \cdot \bar{x} + a$$

$$s_{x'}^2 = b^2 s_x^2 \quad s_{x'} = |b| s_x$$

ממוצע משוקלל ושונות מצורפת:

$$\bar{\bar{x}} = \frac{\sum_{j=1}^k \bar{x}_j n_j}{N} \quad ; \quad N = \sum_{j=1}^k n_j \quad ; \quad s_c^2 = \frac{\sum_{j=1}^k n_j s_j^2}{N} + \frac{\sum_{j=1}^k n_j (\bar{x}_j - \bar{\bar{x}})^2}{N}$$

$$Z_x = \frac{x - \bar{x}}{s_x} \quad \text{מדדי מיקום יחסי:}$$

$$C_x = \left[\frac{(x - L_0)}{(L_1 - L_0)} \cdot f(x_m) + F(x_{m-1}) \right] \cdot \frac{100}{n} \quad ; \quad x_c = L_0 + \frac{\frac{n \cdot C}{100} - F(x_{m-1})}{f(x_m)} \cdot (L_1 - L_0) \quad \text{נוסחאות אחוזונים:}$$

התפלגות נורמלית:

$$P(Z \leq Z_a) = \Phi(Z_a) \quad P(Z > Z_a) = 1 - \Phi(Z_a)$$

$$P(Z_a < Z \leq Z_b) = \Phi(Z_b) - \Phi(Z_a) \quad \text{לכל } a < b$$

מדדי קשר:

$$\lambda_{y/x} = \frac{L_y - L_{y/x}}{L_y} \quad ; \quad \lambda_{x/y} = \frac{L_x - L_{x/y}}{L_x}$$

$$r_c = \sqrt{\frac{\chi^2}{n(L-1)}} \quad \chi^2 = \sum_i \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i} \quad ; \quad \phi = \sqrt{\frac{\chi^2}{n}} = \sqrt{\frac{(a \cdot d - b \cdot c)^2}{e \cdot f \cdot r \cdot k}}$$

$$r_s = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n d_i^2}{n(n^2 - 1)}$$

$$r = \frac{cov(x,y)}{s_x \cdot s_y} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{n \cdot s_x \cdot s_y} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i - n \cdot \bar{x} \cdot \bar{y}}{n \cdot s_x \cdot s_y}$$

$$= \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i - n \cdot \bar{x} \cdot \bar{y}}{\sqrt{(\sum_{i=1}^n x_i^2 - n \bar{x}^2)(\sum_{i=1}^n y_i^2 - n \bar{y}^2)}} = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - (\sum_{i=1}^n x_i)(\sum_{i=1}^n y_i)}{\sqrt{[n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2][n \sum_{i=1}^n y_i^2 - (\sum_{i=1}^n y_i)^2]}}$$

$$cov(x, y) = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i}{n} - \bar{x} \cdot \bar{y}$$

קו הרגרסיה (ניבוי Y על פי X):

$$\tilde{y} = bx + a \quad ; \quad b = \frac{rs_y}{s_x} \quad ; \quad a = \bar{y} - b\bar{x} \quad ; \quad r^2 = \frac{s_{\tilde{y}}^2}{s_y^2}$$

$$\tilde{x} = b' y + a' \quad ; \quad b' = \frac{rs_x}{s_y} \quad ; \quad a' = \bar{x} - b'\bar{y} \quad ; \quad r^2 = \frac{s_{\tilde{x}}^2}{s_x^2}$$

$$s_y^2 = s_{\tilde{y}}^2 + s_{y-\tilde{y}}^2 ; \quad s_x^2 = s_{\tilde{x}}^2 + s_{x-\tilde{x}}^2$$

חלק ב: הסתברות

קומבינטוריקה (חישוב אפשרויות):

עם סדר עם החזרה n^k

עם סדר ללא החזרה $(n)_k = \frac{n!}{(n-k)!} = n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \dots \cdot (n-k+1)$

בלי סדר ללא החזרה $\binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)! \cdot k!}$

$$n! = n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \dots \cdot 1 \quad 0! = 1$$

פעולות בקבוצות: $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$

מאורע משלים למאורע A מסומן ב- $\bar{A}$ או ב- A^c $P(A^c) = P(\bar{A}) = 1 - P(A)$

הסתברות מותנית: $P(B / A) = \frac{P(A \cap B)}{P(A)} \quad P(A) > 0$

$$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B / A)$$

A ו-B הם מאורעות בלתי תלויים אם ורק אם $P(B / A) = P(B / \bar{A}) = P(B)$

$$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B) \quad \text{כלומר,}$$

$$P(X = k) = \binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k} \quad k = 0, 1, 2, \dots, n \quad \text{אם } X \sim B(n, p) \text{ אזי לכל}$$

$$E(X) = \sum_i x_i P(x_i) = \mu$$

$$V(X) = \sum_i (x_i - \mu)^2 P(x_i) = \sum_i x_i^2 P(x_i) - \mu^2 = \sigma^2$$

$$E(X) = np \quad ; \quad V(X) = npq \quad \text{אם } X \sim B(n, p) \text{ אזי:}$$

$$E(Y) = bE(X) + a \quad \text{אם } Y = bX + a \text{ אזי:}$$

$$V(Y) = b^2 V(X) \quad ; \quad \sigma_Y = |b| \sigma_X$$

אם $X_1, X_2, \dots, X_n$ משתנים מקרים אזי:

$$E(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = E(X_1) + E(X_2) + \dots + E(X_n)$$

אם $X_1, X_2, \dots, X_n$ משתנים מקריים בלתי תלויים בזוגות, אזי:

$$V(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = V(X_1) + V(X_2) + \dots + V(X_n)$$

נספח ב – טבלאות התפלגות

פונקציית ההתפלגות המצטברת של משתנה נורמלי סטנדרטי, $\Phi(z)$

z	.00	.01	.02	.03	.04	.05	.06	.07	.08	.09
.0	.5000	.5040	.5080	.5120	.5160	.5199	.5239	.5279	.5319	.5359
.1	.5398	.5438	.5478	.5517	.5557	.5596	.5636	.5675	.5714	.5753
.2	.5793	.5832	.5871	.5910	.5948	.5987	.6026	.6064	.6103	.6141
.3	.6179	.6217	.6255	.6293	.6331	.6368	.6406	.6443	.6480	.6517
.4	.6554	.6591	.6628	.6664	.6700	.6736	.6772	.6808	.6844	.6879
.5	.6915	.6950	.6985	.7019	.7054	.7088	.7123	.7157	.7190	.7224
.6	.7257	.7291	.7324	.7357	.7389	.7422	.7454	.7486	.7517	.7549
.7	.7580	.7611	.7642	.7673	.7704	.7734	.7764	.7794	.7823	.7852
.8	.7881	.7910	.7939	.7967	.7995	.8023	.8051	.8078	.8106	.8133
.9	.8159	.8186	.8212	.8238	.8264	.8289	.8315	.8340	.8365	.8389
1.0	.8413	.8438	.8461	.8485	.8508	.8531	.8554	.8577	.8599	.8621
1.1	.8643	.8665	.8686	.8708	.8729	.8749	.8770	.8790	.8810	.8830
1.2	.8849	.8869	.8888	.8907	.8925	.8944	.8962	.8980	.8997	.9015
1.3	.9032	.9049	.9066	.9082	.9099	.9115	.9131	.9147	.9162	.9177
1.4	.9192	.9207	.9222	.9236	.9251	.9265	.9279	.9292	.9306	.9319
1.5	.9332	.9345	.9357	.9370	.9382	.9394	.9406	.9418	.9429	.9441
1.6	.9452	.9463	.9474	.9484	.9495	.9505	.9515	.9525	.9535	.9545
1.7	.9554	.9564	.9573	.9582	.9591	.9599	.9608	.9616	.9625	.9633
1.8	.9641	.9649	.9656	.9664	.9671	.9678	.9686	.9693	.9699	.9706
1.9	.9713	.9719	.9726	.9732	.9738	.9744	.9750	.9756	.9761	.9767
2.0	.9772	.9778	.9783	.9788	.9793	.9798	.9803	.9808	.9812	.9817
2.1	.9821	.9826	.9830	.9834	.9838	.9842	.9846	.9850	.9854	.9857
2.2	.9861	.9864	.9868	.9871	.9875	.9878	.9881	.9884	.9887	.9890
2.3	.9893	.9896	.9898	.9901	.9904	.9906	.9909	.9911	.9913	.9916
2.4	.9918	.9920	.9922	.9925	.9927	.9929	.9931	.9932	.9934	.9936
2.5	.9938	.9940	.9941	.9943	.9945	.9946	.9948	.9949	.9951	.9952
2.6	.9953	.9955	.9956	.9957	.9959	.9960	.9961	.9962	.9963	.9964
2.7	.9965	.9966	.9967	.9968	.9969	.9970	.9971	.9972	.9973	.9974
2.8	.9974	.9975	.9976	.9977	.9977	.9978	.9979	.9979	.9980	.9981
2.9	.9981	.9982	.9982	.9983	.9984	.9984	.9985	.9985	.9986	.9986
3.0	.9987	.9987	.9987	.9988	.9988	.9989	.9989	.9989	.9990	.9990
3.1	.9990	.9991	.9991	.9991	.9992	.9992	.9992	.9992	.9993	.9993
3.2	.9993	.9993	.9994	.9994	.9994	.9994	.9994	.9995	.9995	.9995
3.3	.9995	.9995	.9995	.9996	.9996	.9996	.9996	.9996	.9996	.9997
3.4	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9997	.9998

טבלת עזר: z כפונקציה של $\Phi(z)$

$\Phi(z)$	z	$\Phi(z)$	z	$\Phi(z)$	z
.50	0	.91	1.341	.995	2.576
.55	.126	.92	1.405	.999	3.090
.60	.253	.93	1.476	.9995	3.291
.65	.385	.94	1.555	.9999	3.719
.70	.524	.95	1.645	.99995	3.891
.75	.674	.96	1.751	.99999	4.265
.80	.842	.97	1.881	.999995	4.417
.85	1.036	.98	2.054	.999999	4.753
.90	1.282	.99	2.326	.9999999	5.199